

Toplumcu Kurtuluş Partisi Programı

Birinci Bölüm

Günümüz Dünyası

Günümüz dünyası sermaye ile emek, kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki karşıtlık ile belirleniyor. Bu karşıtlık uluslararası ilişkiler sistemine bir yanda emperyalizm, yani tekelci kapitalizm, bir yanda emperyalizmin küresel saldırısına karşı mücadele içinde şekillenmekte olan antiemperyalist blok olmak üzere iki kutuplu bir yapı olarak yansıyor.

Emperyalizm, fabrikaların, bankaların, çiftliklerin, işletmelerin özel mülkiyetine sahip kapitalistlerin ücretli emekçileri ve bağımlı halkları sömürmesine dayanıyor. Bu sistem, gıda, inşaat, ilaç, enerji, elektronik-bilgisayar, iletişim-bilişim, demir-çelik, otomotiv, ulaşım, savaş sanayisi, bankacılık, medya gibi sektörleri kontrol eden devasa uluslararası şirketlerin güdümüyle ayırt ediliyor.

Antiemperyalist blok ise dünya işçi sınıfı ve emekçi halklar ile ulusal bağımsızlığını ve egemenliğini korumaya çalışan, kendi ekonomisini ve politikasını emperyalizmin ihtiyaçlarına göre belirlemeyi reddeden ilerici, ulusal devrimci ve sosyalist güçlerden oluşuyor.

Dünya Kapitalist Sistemi

Kapitalist sistemin toplumsal gerçekliği sermaye, emek ve devlet arasındaki ilişkilerle belirleniyor.

Toplumsal yapının sermaye birikiminin mantığına göre örgütlenmiş olması; üretim ilişkilerinin sömürüye ve emeğin metalaştırılmasına dayalı olması; kapitalistlerin yatırım, üretim ve gelir bölüşümü kararlarını azami kâr amacına uygun olarak belirlemesi; rekabet; piyasa ilişkilerinin anarşisi; sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi sonucu tekelleşme; tekelleşmenin ulusal sınırları aşıp dünyaya yayılması ve genelleşmesi; üretim ilişkilerinin sömürüye ve emeğin metalaştırılmasına dayalı olmasından kaynaklanan sınıf mücadelesi; devletin sistemin koruyucusu ve kollayıcısı rolünü üstlenmesi, kapitalist sistemin en temel özellikleridir.

İleri, orta veya geri; bağımsız, yarı bağımlı veya bağımlı; sanayileşmiş, yarı sanayileşmiş veya sanayileşmemiş; alacaklı, kendine yeterli veya borçlu; hızlı veya yavaş büyüyen bütün kapitalist ülkeler bu özellikleri ayrımsız paylaşıyorlar.

Bununla birlikte, dünya kapitalist sistemi despotik bir hiyerarşiye göre konumlanmış ulus-devletlerden oluşan küresel bir yapı özelliğini taşıyor. Tek tek ülkelerin bu hiyerarşik yapı içerisindeki konumları son tahlilde ekonomik güçleriyle belirleniyor.

Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin çoğunu kapsayan geri kapitalist ülkeler çok az sayıdaki ileri kapitalist-emperyalist ülke tarafından bağımlılaştırılmış durumda bulunuyor.

Amerika Birleşik Devletleri bu hiyerarşik küresel yapının en tepesinde dünyanın baş emperyalist gücü olarak yer alıyor. Dünyanın en büyük üretim ve finans merkezi olması; teknolojik gelişmişliği; en yakın rakiplerini bile çok geride bırakan savaş sanayisi, nükleer ve klasik askerî gücü; üniversiteleri, medyası, eğlence-kültür sanayisi ve “Amerikan tarzı yaşam”ından oluşan ideolojik-kültürel silahları; hep birlikte, ABD’ye büyük bir üstünlük sağlıyor.

ABD, Almanya ve Japonya, emperyalizmin üç kilit gücünü oluşturuyor. Dünya ekonomisine yön veren kararlar öncelikle bu üçlüyü de içeren emperyalist G-7 ülkelerinin (ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Fransa, Kanada, İtalya grubunun) koordinasyonu ile alınıyor.

Uluslararası Para Fonu (İMF) ve Dünya Bankası, geri kapitalist ülkelerin ekonomilerini bir avuç zengin kapitalist ülkenin çıkarlarına göre biçimlendirmek, bağımsız gelişmelerinin önüne geçmek, siyasal bağımsızlıklarını elde etmiş olan eski sömürge ve yarı sömürge ülkelerin emperyalist ticaret ve yatırım ağının dışına çıkmalarını engellemek, onları siyasal olarak çöktürmek için kullanılan temel araçlar işlevini görüyor.

Geri ülkelerin gümrük vergileri ve kotalar yoluyla yerli sanayiye korumalarını önlemeye hizmet eden serbest ticaret anlaşması örgütü Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Almanya öncülüğündeki Avrupa Birliği (AB), ABD öncülüğündeki Kuzey Atlantik Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) ve Japonya ağırlıklı Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği Forumu (APEC) gibi ticari blokların yoksul ekonomilere dayattıkları anlaşmalar aynı amaç için kullanılan diğer mekanizmalar

arasındadır.

Emperyalist ülkelerin ve denetimlerindeki kurumların dayatmasıyla bağımlı ülkelerin ekonomilerinde meydana getirilen yıkımlar ve bozulmalar, girilen borç batağı, geleneksel tarım ülkelerinin bile kendi halkını besleyebilecek durumdan uzaklaşması, halkların açlığını pençesine terk edilmesi artık olağan bir duruma dönüştü.

Kolektif Sömürgecilik

Başta ABD, Almanya ve Japonya olmak üzere gelişmiş ülkelerin tekeli sermayelerinin iç içe girmesi, uluslararası banka ve şirket evlilikleri, karşılıklı yatırımlar, İkinci Dünya Savaşının hemen ardından oluşturulan ortak mali ve ekonomik kurumlar; bu kurumlardaki işbirliğinin askerî alanda NATO ve uzantısı paktlarla pekiştirilmesi; sosyalist sisteme ve bağımlı halklara karşı ABD öncülüğünde Soğuk Savaş ve bölgesel savaşlar açılması; Üçlü Komisyon, Bilderberg Grubu gibi koordinasyon örgütleri; bütün bunlar, emperyalist ülkeler arasında –hâlâ varlığını sürdüren çelişme ve ihtilaflara rağmen– büyük bir çıkar birliği yarattı.

1970’lerin ikinci yarısından başlayarak başını ABD emperyalizminin çektiği dünya çapındaki neoliberal kapitalist saldırının sosyalist ülke yönetimlerini de teslim almasıyla Soğuk Savaşın başarıya ulaşması ve sosyalist ülkelerin çökertilerek bağımlılaştırılması, Avrupa Ortak Pazarı’nın esas olarak Almanya’nın istediği koşullarda Avrupa Birliği’ne dönüştürülmesi, Demokratik Almanya’nın Batı Almanya tarafından yutulması, “hizadan çıkan” Irak’a karşı ABD öncülüğünde oluşturulan uluslararası emperyalist savaş koalisyonu, Sovyetler Birliği’nin parçalanması, NATO’nun Doğu ve Orta Avrupa ülkelerini içine alarak genişlemesi; bunlar da, emperyalist ülkeler arasındaki birliği daha da pekiştiren adımlar oldu.

Yugoslavya’nın parçalanması ve yutulması; Afganistan’ın ve Irak’ın işgali; Pakistan’ın köleleştirilmesi; Filistin’in İsrail siyonist sömürgeciliğinin işgalinde adım adım eritilmesi; Lübnan’a savaş açılması; Fildişi Sahili’nin işgali; Libya’nın NATO tarafından yıkılıp yıkılarak yeniden sömürgeleştirilmesi; Suriye’nin, Lübnan’ın ve İran’ın işgal tehdidi altında tutulması; Sudan’ın bölünmesi; Yemen ve Somali’ye askerî saldırı; Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Küba ve Venezüella’ya yönelik yaptırımlar ve askerî hazırlıklar; Nepal, Tunus ve Mısır halk devrimlerinin yolunu kesmeyi amaçlayan emperyalist müdahaleler; başta enerji kaynakları ve enerji yolları olmak üzere bütün dünyanın yeniden fethedilmesini amaçlayan sömürgeci seferberlik; emperyalizmin, siyonizmin ve işbirlikçi rejimlerin güdümündeki gerici-faşist çeteler eliyle Suriye’nin istila edilmesi, emperyalist ülkelerin kolektif sömürgeciliğini, kapitalist sistemin bütününe belirleyen emek-sermaye çelişkinin yanı sıra, günümüz dünyasının ikinci temel gerçeği durumuna getirdi.

Günümüzde her emperyalist ülkenin tekeli sermayesi ulusal temellerini ve özgül çıkar hedeflerini muhafaza etmekle birlikte, Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Japonya sermayeleri bütün dünyayı egemenlikleri altında tutmayı amaçlayan bir kolektif sömürgecilik sistemi oluşturmayı başarmış bulunuyor. ABD’nin öncülüğünde yürütülen bu kolektif sömürgecilik sistemi, eski sosyalist ülkelere ve geri kapitalist ülkelerin hepsine dışa açılma, özelleştirme, kuralsızlaştırma, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, gericileştirme politikalarını bütün emperyalist ülkelerin ortak iradesi olarak dayattı.

İdeolojisi neoliberalizm olan bu kolektif sömürgeciliğin maliye bakanlığını İMF ile Dünya Bankası, ekonomi ve ticaret bakanlığını Dünya Ticaret Örgütü, genelkurmay başkanlığını NATO, psikolojik savaş ve propaganda bakanlığını kapitalist medya tekelleri, eğitim bakanlığını ABD güdümlü dünya kapitalist üniversite sistemi, kamu diplomasisi ve personel devşirme işlerini emperyalizmin güdümündeki uluslararası “sivil toplum örgütleri” ve “stratejik düşünce kuruluşları” yürütüyor.

ABD önderliğindeki emperyalist blok, kolektif sömürgecilik sistemini en üst aşamaya vardırarak; dünya kapitalist sisteminin parçasını oluşturan her ülkede dolar milyarlarlarından oluşan kapitalist egemenleri bütünüyle kaynaşmış tek bir şebekeye dönüştürmek için her yolu deniyor. Dünya işçi sınıfına, şehir ve köy emekçilerine, ezilen halklara karşı tek bir dünya hükümeti olarak hareket etmek istiyor.

Emperyalist G-7 ülkelerine Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya, Arjantin, Güney Afrika, Güney Kore, Meksika, Endonezya, Türkiye, Suudi Arabistan, Avustralya’dan oluşan iri kıyım ülkeleri ve tek bir tüzel kişilik olarak Avrupa Birliği’ni eklemlen G-20 düzenlemesi bu çabanın bir ürünüdür.

ABD, Avrupa Birliği ve NATO; Amerikan Devletleri Örgütü, Körfez Ülkeleri İşbirliği Örgütü, Arap Birliği, İslam Konferansı Örgütü, Güneydoğu Asya Ulusları Birliği, Afrika Birliği gibi bölgesel örgütler içindeki işbirlikçilerini kullanarak emperyalist blokun kapsama alanını dünyanın her köşesine yayıyor.

Ne var ki, kapitalist ülkeler eşit olarak gelişmezler. Bu eşit olmayan gelişme, eski güç dengelerine göre paylaşılmış olan

dünyanın yeniden paylaşılmasını gündeme getirir. Kapitalist rekabet tek bir kapitalist dünya hükümeti oluşturma hayalinin önüne nesnel engeller diker.

Nitekim, emperyalist ülkeler arasında çıkar çatışmaları yoğunlaşıyor. İngiltere Avrupa Birliği'nden ayrıldı. ABD, Avrupa Birliğini zayıflatacak adımlar atıyor. Pasifik'te İngiltere ve Avustralya'yla birlikte AUKUS paktını kurdu, Japonya, Hindistan ve Avustralya'yla birlikte oluşturduğu QUAD (Dörtlü) girişimini bu paktla birleştirmeye çalışıyor. Emperyalist blokun dünya halklarına yönelik saldırganlığı artarken dünya halklarının emperyalizmin saldırısına karşı mücadelesi ulusal bağımsızlığını ve egemenliğini korumaya çalışan, kendi ekonomisini ve politikasını emperyalizmin ihtiyaçlarına göre belirlemeyi reddeden antiemperyalist blokun adım adım şekillenmesine yol açıyor. ABD, AB ve Japonya'ya göre daha hızlı gelişen Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya gibi ülkeler-kendilerine özgü ekonomik ve siyasal hedefler güderek güçlenmeye ve emperyalist bloka yem olmamaya çalışıyorlar. ABD'yle çıkar çatışması yoğunlaşan ikincil emperyalist ülkelerin nesnel olarak ara güç konumuna geçme olasılığı beliriyor.

Birleşik Dünya Pazarı

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra klasik sömürgeciliğin çökmesi, tek bir emperyalist ülke denetimindeki sömürge pazarlarının (örneğin İngiliz sömürgesi Hindistan ve Nijerya, Hollanda sömürgesi Endonezya, Fransa sömürgesi Cezayir ve Nijer, Belçika sömürgesi Kongo) bütün sermayelere ve mallara açık pazarlara dönüşmesinde, bir başka deyişle tek bir dünya pazarı hâlinde birleşmesinde büyük rol oynadı. Tıpkı 19. yüzyılda siyasal bağımsızlığını kazanan Latin Amerika ülkeleri ve 20. yüzyılın ilk yarısında ulus-devlet olarak ortaya çıkan Türkiye veya aynı yıllarda bir köylü devrimi gerçekleştiren Meksika gibi, bağımsızlığına yeni kavuşan bu ulus-devletlerde iktidara gelen yerli burjuvaziler de, dünya kapitalist ekonomisine çeşitli biçimlerde eklemelendiler.

Sermaye birikim düzeylerine, ülke ve nüfus büyüklüklerine, kaynak zenginliklerine, sınıflararası güç dengesine, iki karşıt blok arasında manevra imkânı sağlayan dünya konjonktürüne, stratejik konumlarına vb. bağlı olarak bu ülkelerin kimisi (Güney Kore, Tayvan, Singapur, Malezya, Hindistan, Brezilya, Meksika, Türkiye gibi) sanayileşme yolunda önemli adımlar attı, ama sanayileşme yönünde dikkate değer bir ilerleme kaydedemeyen ve çoğunluğu oluşturan daha geri ulus-devletlerde bile kapitalist ilişkiler yaygınlaştı ve egemen hâle geldi.

Sosyalist sistemden sağladıkları destekle bağımsız bir devlet kapitalist sektörü inşa etmeye ve bu yolla emperyalizmden bağımsız bir kalkınma yoluna girmeye çalışan ülkeler ise, Nâsır sonrasındaki Mısır, Bumedyen sonrasındaki Cezayir, Allende sonrasındaki Şili örneklerinde olduğu gibi veya sosyalist sistemdeki karşıdevrimci dönüşümlerden sonra Angola, Mozambik, Zambiya, Zimbabve ve Tanzanya örneklerinde görüldüğü gibi, İMF ve Dünya Bankası programlarına teslim oldular.

Eski Sovyetler Birliği, sosyalist Doğu ve Orta Avrupa ülkeleri, Çin ve Vietnam dahil sosyalist sistem topraklarının, bağımsızlığına kavuşmuş ülke pazarlarının kolektif sömürüye açılmasıyla tek bir kapitalist dünya pazarı yolunda muazzam bir adım atılmış oldu; sermayenin mantığı, neredeyse dünyanın bütününe egemen oldu. Sermaye birikimi, azami sömürü, kâr ve rekabet mantığı; neredeyse insan yaşamının bütün hücrelerine kadar yayıldı. Fakat insanlık uyanıyor ve sermayenin mutlak egemenliğine karşı mücadeleye atılıyor.

Kapitalist Mantığı Kırmak

Kısaca özetlenen bu dünya çapındaki köklü yeniden yapılanma sonucunda ortaya çıkan ve kapitalist mantığın egemenliği altındaki bu hiyerarşik sistemin iç çelişmeleri, Marks'ın ve Engels'in açıkladığı gibi sistemin aşılmasını zorunlu kılıyor. Tekelleşme, toplumsal kutuplaşma, küçük bir azınlık zenginleşirken nüfusun büyük çoğunluğunun yoksulluğa mahkûm edilmesi ve yaşam kalitesinin düşmesi, üretken yatırımların yeterince kârlı olmaktan çıkması, mali spekülasyonlara ve borsa oyunlarına dayalı kumarhane ekonomisine geçiş, aşırı üretim ve yetersiz talep sonucu ortaya çıkan birikim bunalımı, bolluk içinde yokluk yaşanması, kitlesel açlık, işsizliğin yayılması, durgunluk, "büyük insanlık"ın yıkımı, barbarlığın egemen hâle gelmesi, mafyalaşma, kültürsüzleşme, ortaçağ karanlığı; emperyalist kapitalist sistemin bu zorunlu sonuçlarından kurtulmak için sistemin mantığının bütünüyle kırılması, aşılması gerekiyor.

Çözüm: Sosyalizm

Kapitalist mantığı kırmanın, kapitalist sistemi aşmanın adı sosyalizmdir. Kapitalist sistemin hiyerarşisinde tepede yer alan emperyalist ülkelerde de, altta yer alan bağımlı kapitalist ülkelerde de sistemin temel çelişmelerinin çözümü, sosyalist devrimi ve sosyalizmin kurulmasını gerekli kılıyor. Bağımlı kapitalist ülkelerde antiemperyalist ulusal

demokratik devrimler sosyalist devrimin ilk adımını oluşturuyor.

Emperyalist ülkelerde yeni emekçi kuşakları artık ana ve babalarından daha kötü koşullarda yaşıyorlar. Toplumsal eşitsizlik yoğunlaşıyor. Emperyalizme bağımlı kapitalist ülkelerde ise sistem kendi halkını doyurmaktan, barındırmaktan, okur yazar kılmaktan, hastalandığında tedavi etmekten bile aciz durumda. Yani insanca yaşamak bütün dünyada kapitalist sömürüye son vermekten, mülkiyet sisteminde köklü değişiklik yapmaktan, kapitalist asalakların elinde bulunan muazzam servetleri yeniden ve eşitlik temelinde dağıtmaktan, üretim ilişkilerini ve tüketim kalıplarını değiştirmekten, kısacası sınıfları kaldırarak bireyler, cinsiyetler, halklar, ülkeler, bölgeler ve kıtalar arasında eşitliği ve adaleti sağlamaktan geçiyor.

Sosyalist devrimin ve onun ilk adımını oluşturan ulusal demokratik devrimin temel gücü dünya işçi sınıfı ve emekçi halklardır. Zorunlu olarak enternasyonalist bir karakter taşıyan bu anti-kapitalist, anti-emperyalist mücadele, dünya kapitalist-emperyalist sistemi ulus-devletlerden, ulusal birimlerden oluştuğu için, ulus-devletler bizzat sistemin koruyucusu ve kollayıcısı oldukları için, öncelikle bu birimler içinde siyasal iktidarın ele geçirilmesini, bu ulus-devletlerin devrimci dönüşümünü, Manifesto'nun diliyle söyleyecek olursak, "proletaryanın ulusun önder sınıfı durumuna gelmesini" gerektiriyor.

İkinci Bölüm

Dünya Devrim Süreci

İşçi sınıfının egemen kapitalist sınıfa karşı mücadele içindeki konumunu dile getiren, sömürü ve baskıdan kurtuluş koşullarını özetleyen bilimsel sosyalist öğretinin 1848 devrimleri sırasında Marks ve Engels tarafından derli toplu biçimde ortaya konulmasından bugüne kadar, dünya komünist ve işçi hareketi dünya devrim sürecinin en önemli bileşeni ve güç kaynağı oldu. "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" sloganını bayrak edinen bu hareket, 19. yüzyıl sonlarında kapitalizmin emperyalizme dönüşmesi ve bütün dünyanın az sayıda emperyalist ülke tarafından köleleştirilmesiyle birlikte, kitlesel temelini sömürge ve bağımlı ülke halklarını kapsayacak ölçüde genişletti. Emperyalizm döneminin temel sloganı "Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz" oldu.

Lenin önderliğindeki komünistler dünya işçi sınıflarını ve halklarını emperyalist egemenlerin çıkarı için birbirine kırdıran I. Dünya Savaşı'nda, emperyalist savaşa ortak olmayı reddeden tek siyasal akım olma onurunu taşıdı.

1917 Devrimi ve sonuçları

Rusya'da meydana gelen 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, 20. yüzyıla damgasını vurdu. Sovyetler Birliği'nin kurulmasıyla sosyalizm pratik bir gerçekliğe dönüştü.

Sovyetler Birliği, sömürge ve bağımlı ülkelerde ulusal kurtuluş hareketlerinin ve kapitalist ülkelerde işçi sınıfı hareketinin, temel desteği ve esin kaynağı oldu. Sovyetler Birliği'nin emperyalist işgale uğrayan Türkiye'nin ulusal kurtuluş savaşına verdiği destek, bu enternasyonalist dayanışmanın ilk örneği oldu.

Sosyalist sistem, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketleri, Sovyetler Birliği'nin kurulmasından başlayarak, dünya devrim sürecinin üç temel gücünü oluşturdu. Moğolistan, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya, Arnavutluk, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya, Demokratik Almanya, Çin, Vietnam, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ve Küba'da sosyalist devrimler başarıya ulaştı ve sosyalizm kuruldu.

Türkiye, İran, Afganistan, Meksika, Mısır, Sudan, Suriye, Irak, Endonezya, Hindistan, Filipinler, Kongo, Cezayir, Libya, Gine, Yemen, Etiyopya, Angola, Mozambik, Zimbabve, Zambiya, Tanzanya, Kamboçya, Laos, Namibya, Nikaragua ve Güney Afrika gibi ülkelerde anti-emperyalist ulusal kurtuluş devrimleri ve hareketleri klasik sömürgeciliği çökertti. Bu ülkelerin bir kısmı bağımsız kapitalist bir yol izlemeye çalışırken, bir kısmı sosyalist sistemle bağlaşıklık içinde sosyalist yönelimi benimsedi, bir kısmı ise yeni sömürge oldu.

Komünist partileri, 14 ülkeyi ve dünya nüfusunun üçte birini kapsayan sosyalist sistemin kurulmasında; İkinci Dünya Savaşı'nda faşist blokun yenilgiye uğratılmasında ve sömürge imparatorluklarının çökertilmesinde belirleyici rol oynadı. 1960 ve 1970'lerde dünya komünist hareketi yeryüzünün en etkili siyasal gücüne dönüştü. 1980'lere girilirken dünyada komünist partilerinin sayısı 95'e, üye sayısı ise 80 milyona ulaşmıştı.

Sosyalist devrimler, başarıya ulaştıkları ülkelerde kapitalist sömürüye son verdi ve herkese iş, herkese sigorta, parasız eğitim ve parasız sağlık sağladı. Sosyalist sistemin gücü, bu dolaysız etkinin yanı sıra, iki önemli sonuç doğurdu: Birincisi, sömürge ve bağımlı ülke halklarının emperyalizmin pençesinden kurtulmalarına yardımcı oldu. İkincisi, gelişmiş kapitalist ülkelerin egemenlerini, kendi işçi ve emekçilerine ödün vermek, sosyal refah uygulamalarına razı

olmak, temel demokratik haklara katlanmak zorunda bıraktı.

Kapitalist karşıdevrim

Emperyalist blokun yönetimindeki dünya kapitalist sisteminin bu devrimci gelişmeye tepkisi gecikmedi. 1917'den beri emperyalist egemenlerin sosyalizmi ve devrimi boğma, sosyalist ülkelere saldırma, müdahale etme, bu ülkeleri kuşatma, yıpratma ve çökertme hedefini miras alan Yeni-Sağ akım, 1970'lerin sonlarında dünya kapitalizminin en etkili merkezlerinde öne çıktı ve 1980'li yıllara damgasını vurdu. Dünya kapitalist sınıfının Yeni-Sağ bayrağı altında komünizme ve devrime karşı başlattığı neoliberal ideolojik saldırı, kısa zamanda dünya çapında siyasal, askerî, kültürel ve ekonomik alanları kapsayan topyekün bir karşıdevrimci kampanyaya dönüştü.

Dünya komünist hareketi, başta sosyalist sistemin yönetici partileri olmak üzere, bu kampanyaya karşı koyamadı. Hatta sosyalist ülkelerin yönetici komünist partilerinin çoğu şu ya da bu ölçüde Yeni-Sağ'ın ideolojik tezlerine uyum sağlama çabası içine girerek komünizm ideallerinden adım adım vazgeçmeye başladı. İşçi sınıfı ve emekçi kitleler de, sosyalizmi aktif olarak savunma bilincini gösteremedi.

Süreç öldürücü oldu ve 1989'dan itibaren dünya tarihinin en kapsamlı karşıdevrimiyle sonuçlandı.

Sosyalist sistem ortadan kalktı, kapitalist sömürü çemberinden kurtulmuş yüz milyonlarca insan yeniden sermaye beylerinin ücretli kölesi hâline geldi. Sosyalist sistemin desteğinden yoksun kalan ulusal güçlerin yönetimindeki ülkeler, fiilen siyasal bağımsızlıklarını da yitirerek tekrar sömürgeciliğin boyunduruğuna girdi. Emperyalizme mutlak itaati kabul etmeyen ülkeler ise kanlı savaş ve işgallerle sömürgeleştirildi. Kapitalist ülkelerdeki komünist partileri ile Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ulusal kurtuluş hareketlerinde devrimci ideallerden kaçış eğilimi öne çıktı. Kimi partiler ve hareketler kendilerini feshetti; kimileri sosyal-demokrat veya liberal bir kimliği benimsedi; kimi parti ve hareketler ise siyasal ağırlığını yitirdi. Kapitalist ülkelerdeki sosyal refah uygulamaları adım adım budandı, demokratik ve sosyal haklar geri alındı.

ABD önderliğindeki emperyalist blokun bütün dünyayı 1917 Ekim Devrimi'nin öncesine döndürmeyi; yeryüzünde bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmin tek bir izini bile bırakmamayı amaçlayan saldırısı sürüyor.

Devrim ve karşıdevrim kışıması

Emeğiyle yaşayan bütün insanlar açısından sürekli bir kriz sistemi olan kapitalizm, sömürücü egemenler açısından da dönemsel krizlerle ayırt edilir. Krizler kapitalizmin içkin özelliğidir. Dünya çapındaki neoliberal saldırı, emperyalist ve kapitalist egemenlere kapitalizmin 1970'lerin ortalarında içine girdiği krizi yaklaşık 30 yıl boyunca öteleme imkânını tanıdı. Emperyalist savaşlar, işgaller, soykırım ve katliamlar, örgütsüzlüğe mahkûm edilen işçi ve emekçilerin ekonomik soykırım düzeyinde yoksullaştırılması, işsizlik, yolsuzluk, bağımlılık, özgürlük ruhunun ve onur duygusunun zalimce çiğnenmesi, kadın haklarının ve laikliğin dinsel gericiliğin karanlık saldırısı altında çökertilmesi, çocuk işçilerin sayısında büyük artış, çevre felaketleri; buna karşılık, bankaların, sanayi, tarım ve ticaret tekellerinin sahiplerinden oluşan küçücük bir azınlığın olağanüstü zenginleşmesiyle ayırt edilen neoliberal dönem, kapitalizmin 2007 yılının sonlarında yeniden krize girmesiyle kitlelerin gözünde meşruiyetini yitirdi.

Venezüella'da anti-emperyalist devrim süreci, Irak ve Afganistan halklarının Amerikan işgaline güçlü biçimde direnmesi, Lübnan ve Filistin halklarının siyonist işgale karşı koyması, Nepal'de halk devriminin krallığı yıkması, çekirdeğini Venezüella'nın oluşturduğu Latin Amerika Halklarının Bolivarcı İttifakı (ALBA) üyesi ülkelerin ABD emperyalizmine başkaldırması, Tunus ve Mısır halk devrimleri, kapitalizmin ekonomik kriziyle birleşince, dünyada yeni bir ortam yarattı.

Kapitalizm bütün dünyada grev, boykot, direniş, miting, yürüyüş, isyan ve ayaklanmalarla sarsıldı. İşçilerin, yoksul köylülerin, şehir emekçilerinin, işsizlerin, evsizlerin, gençliğin, kadınların, ezilen halkların, sade insanların kitlesel eylemlerinde sıradışı bir artış meydana geldi. Dünya çapında yeni bir devrim dalgası ortaya çıktı. Bu devrim dalgasına karşı emperyalist blok, her ülkedeki yerli işbirlikçilerini de kullanarak, karşıdevrim saldırısı başlattı. Özellikle ABD, Fransa ve İngiltere'nin koordinasyonunda NATO güdümünde yürütülen faşist sömürgeci savaşlar, devrim dalgasını boğmayı ve kapitalist-emperyalist düzenin ömrünü uzatmayı amaçladı.

"Koronavirüs hastalığı"na karşı tıbbi gereklilikler dışında abartılı önlemler dayatılarak bütün dünyanın kargaşaya itilmesi, dolar milyarderleri oligarşisinin akıl ve ahlak sınırlarını zorlayacak ölçüde güçlendirilmesi dünya çapında kitlesel öfke ve eylem doğurdu. Rusya, Çin ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin savunmalarını emperyalizmin askerî üstünlüğünü kırarak ölçüde güçlendirmesi, Azerbaycan'ın Karabağ'ı kurtarması, Belarus ve Venezüella'nın

ayakta kalması, Bolivya'daki Amerikancı darbenin iflâsı, Amerikan emperyalizminin Afganistan'dan çekilmek zorunda kalması, Suriye'de yenilmeye yüz tutması, Ukrayna'da bocalaması, kendi iç toplumsal sorunlarıyla boğuşması, Kazakistan'daki halk isyanı, bu isyandan faydalanmaya çalışan NATO'cu darbenin bastırılması bir dönüm noktasına yaklaştığımızı gösteriyor.

Emperyalist-kapitalist düzen

Emperyalist-kapitalist düzen bir oligarşidir. Bu düzende egemenlik, dünya nüfusunun yüzde doksan dokuzunu sömüren, ezen dev bankaların, tekelci şirketlerin sahiplerinden oluşmuş yüzde birlik küçücük bir azınlığın elindedir.

Emperyalist-kapitalist düzen bir plütokrasidir. Bu düzen, dolar milyarderlerinden oluşan uluslararası süper zenginler şebekesinin iktidarındır.

Emperyalist-kapitalist düzen bir kleptokrasidir. Her türlü yolsuzluğa, sahteciliğe, vurguna ve talana başvurarak ülke hazinelerini soyan büyük hırsızların gözü doymaz iktidarındır.

Emperyalist-kapitalist düzen bir diktatörlüktür. İşçi ve emekçilerin, sade insanların bütün temel hak ve özgürlüklerini sistemli olarak yok eden, halk egemenliğini sürekli olarak gasbeden, demokrasiyi sadece vitrin olarak kullanan despotik bir yönetimdir.

Emperyalist-kapitalist düzen totaliter bir diktatörlüktür. Sermaye gücü ile ordunun, polis örgütünün, yargı örgütünün, siyasal parti sisteminin, üniversitelerin, medyanın, din kurumlarının gücünü tek elde birleştiren; terör, denetim-gözetim ve psikolojik savaş yöntemleriyle yurttaşları yıldırın ve sindiren, demokratik süreçlerin içini boşaltan bir düzendir.

Emperyalist-kapitalist düzen militaristtir. Savaş zihniyetini, ırkçılığı, şovenizmi, gericiliği ve ayrımcılığı körüklemek; savaş, işgal, askerî müdahale, sömürgecilik ve emperyalizm bu düzenin varoluş tarzıdır.

Emperyalist-kapitalist düzen, işçileri, emekçileri, kadınları, çocukları sömüren; halkları sömürgeleştiren bir sömür ve baskı sistemidir; vicdansız bir insan ve toplum anlayışının cisimleşmiş hâlidir.

Emperyalist-kapitalist düzen, insanlığa, canlılara ve doğaya düşman bir yıkım sistemidir.

Emperyalist-kapitalist düzen, azami kâr mantığı dışında hiçbir rasyonalitesi olmayan akıldışı bir sistemdir. Küçücük asalak bir azınlığın azami kâr tutkusu için toplumsal yaşamın her alanını metalaştırmak; paranın padişahlığı için aklı, vicdanı, eşitliği, özgürlüğü, adaleti, kardeşliği ayaklar altında çiğnemek bu düzenin ayırt edici niteliğidir.

Emperyalist-kapitalist düzen, paraya tapan uluslararası bir dindir. İnsanlığın, canlıların ve doğanın yıkımına yol açtığı apaçık kanıtlarla bütünüyle ortaya çıktığı hâlde, zorbalıkla sürdürülen bir kör inanç örgütlenmesidir.

Emperyalist-kapitalist düzen, aklın, bilimin, demokrasinin, laikliğin düşmanıdır. Dolar milyarderlerinden oluşan bir avuç azınlığın lüksünü ve egemenliğini sürdürmek için en bağınaz gericilikle işbirliği yapar ve dünyayı karanlığa teslim etmekte hiçbir sakınca görmez.

Emperyalist-kapitalist düzeni aşmak için tek yol

Emperyalist-kapitalist düzenin efendileri olan yüzde birlik azınlığa karşı dünya devrim sürecinin temel gücü dünya işçi sınıfı ve emekçi halklardır. Küba, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Rusya, Belarus, Çin, Vietnam, Venezüella, Suriye, Bolivya gibi ilerici, ulusal devrimci ve sosyalist ülke halkları, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ezilen halkların ulusal kurtuluş hareketleri, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketleri arasında birlik ve dayanışma, insanlığın kapitalist barbarlıktan kurtuluşunun tek yoludur.

Üçüncü Bölüm

Türkiye'nin Dünya Kapitalist Sistemi İçindeki Yeri

Türkiye dünya kapitalist sistemi içerisinde emperyalizme bağımlı orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülkedir.

Emperyalist işgale son veren Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın başarıya ulaşmasıyla Türkiye siyasal bağımsızlığa kavuştu, 1923'te padişahlığa son verilip cumhuriyet kuruldu, ardından halifelik kaldırıldı, laiklik ve kadın hakları kabul edildi.

Ulusal Kurtuluş Savaşı ve ardından gelen Kemalist reformlar, emperyalizme karşı milli burjuvazinin yönetiminde gerçekleşen bir ulusal kurtuluş devrimi anlamına geliyordu. Ne var ki, ulusal kurtuluş devrimi emperyalizme mali ve ekonomik bağımlılığa son vermediği gibi, demokratik devrim boyutuna da yükselemedi.

Sermayesi yetersiz olan zayıf milli burjuvazi, ülke içinde büyük toprak beyleriyle uzlaştı ve adım adım emperyalist merkezlere açıldı. Topraksız ve yoksul köylülerin toprak sorunu ile ezilen halkların ulusal eşitlik ve özgürlük sorunu çözülmedi. Milli burjuvazinin tek parti yönetimi, sermaye birikimini hızlandırmak için TKP'yi, sendikaları, dernekleri

ve diğer muhalefet partilerini yasakladı. İşçi sınıfını, emekçi köylüleri, şehir emekçilerini ağır bir sömürüye ve baskıya mahkûm etti. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne izin vermeyen sermaye iktidarı, başta Kürtler olmak üzere halkları zorla assimile etmeye çalıştı. İsyânlar, kıyımlarla bastırıldı. Büyük acılar yaşandı.

Nazi Almanyası ile çok yakın ilişkiler kuran ve İkinci Dünya Savaşı döneminde faşist özellikler kazanan tek parti yönetimi, burjuvazinin sermaye birikimini daha da hızlandırmak için kapitalizm ile şovenist milliyetçiliği harmanlayan ağır sömürü ve baskı düzenlemelerini gerçekleştirdi. Kapitalist şirket ve banka sahiplerinin hızla güçlenmesi için her şey yapıldı.

Tek parti yönetimi dünyada faşizm cephesinin yenilmesiyle çok partili sisteme geçmek zorunda kaldı. Demokrasiye geçileceği, partilerin, sendikaların, derneklerin serbestçe çalışacağı ilan edildi.

Buna rağmen, yasal siyasal haklarını kullanmak isteyen komünistlerin kurduğu sosyalist partiler ve işçi sendikaları yasaklandı. Güdümlü muhalefet partisi olan muhafazakâr-liberal kapitalist Demokrat Parti'nin yolu açıldı.

1950-1960 yılları arasında tek başına iktidar olan Demokrat Parti, tek parti yönetiminin başlattığı Amerikan emperyalizmiyle işbirliği politikasını yoğunlaştırdı. Büyük kapitalistler ve büyük toprak beyleri, en sağcı ve en gerici çevreler DP'ye kaydı.

Antikomünizmi bayrak edinen DP iktidarı, 1952 yılında NATO'ya üye oldu, Kore halkının kurtuluş savaşına karşı Amerika'nın safında savaşmak üzere Kore'ye asker gönderdi. Cumhuriyetin ilanından sonra laiklik doğrultusunda atılan adımlar bir bir geri alındı. Tarikatların yolu açıldı. Kaldırılan din dersi ve din okulları eğitim sistemine tekrar sokuldu. Diyanet İşleri Başkanlığı hızla güçlendirildi.

Bu dönemde Amerika'dan dış borçlanma yoluyla tarımda hızlı bir makineleşme ve kapitalistleşme süreci başladı, işlerini ve topraklarını kaybeden köylü emekçiler şehirlere akmaya başladı. Büyük toprak beyleri adım adım toprak kapitalistlerine dönüştü. Yerli ve yabancı sermayenin ortaklığıyla yeni özel bankalar, sanayi işletmeleri, büyük iç ve dış ticaret şirketleri kuruldu. Finans, sanayi, ticaret ve toprak kapitalistlerinin üst kesimi işbirlikçi-komprador nitelik kazandı.

27 Mayıs 1960'da ordu içerisindeki bir grup subay, DP iktidarına karşı işçi ve öğrenci muhalefetinin yükselmesinden yararlanarak küçük ve orta burjuvazi ile DP yönetimiyle arası bozulan bir kısım büyük sermaye kesiminin çıkarları doğrultusunda DP iktidarını devirdi.

27 Mayıs 1960 hareketinin çelişik bir niteliği oldu. Kabul edilen anayasa, bir yandan, halkın mücadelesinin bir sonucu olarak demokratik özellikler taşıyor ve bir özgürlükler rejimine yer verirken; öte yandan, devlet yapısı açısından askerî darbeleri meşrulaştıran, Türkiye'yi açık açık militarist bir devlet hâline sokan bir militarizasyon sürecinin yolunu açan düzenlemeleri barındırıyordu.

1960-1980 arasında emperyalizme bağımlı kapitalist gelişme hız kazandı. İşbirlikçi-komprador büyük burjuvazi tekelleşti.

27 Mayıs 1960 hareketiyle başlayan, 12 Mart 1971 darbesiyle devam eden ve 12 Eylül 1980 darbesiyle sona eren 1960-1980 dönemi, siyaset ve kültür alanlarında demokratik ve sosyalist düşünce akımlarının yükselmesi; sanayi işletmelerinde çalışan işçi sınıfının sendikal ve siyasal örgütlenmesinin 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişini, kitlesel 1 Mayısları ve genel grevleri gerçekleştirecek ölçüde güçlenmesi; gençlik hareketlerinin atılımı; köylülüğün hareketlenmesi; Kürt ulusal hareketinin yükselmesi; kamu emekçilerinin aktifleşmesiyle öne çıktı.

Ekonomik kutuplaşma temeli üzerinde ülkede meydana gelen toplumsal ve siyasal kutuplaşma, sosyalist ve demokratik akımların karşısına, toplumda demokratik çoğulculuğun git gide güçlenmesinin karşısına, egemen sınıfın ve devlet aygıtı içerisindeki uzantılarının aktif desteğiyle faşist ve gerici yarı-askerî çetelerin çıkarılmasıyla daha da şiddetlendi.

12 Mart ve 12 Eylül rejimleri temel özgürlüklere son veren, faşizmi egemen kılan, sıkıyönetim, idamlar, toplama kampları ve işkenceyle belirlenen dönemler oldu. İşbirlikçi-komprador tekelleri burjuvazinin bu açık terörist diktatörlükleri, kapitalizmin ekonomik, sosyal, kültürel hiyerarşik egemenlik ilişkilerine sadık köle ruhlu bir toplum yaratmak amacını güdüyordu.

12 Mart rejimi uzun süreli olamadı. 12 Eylül rejimi ise kalıcı oldu; Türkiye toplumunu işçi sınıfının öncülüğündeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketinin bütün kazanımlarından yoksun bırakmayı amaçlayan topyekün bir karşıdevrim anlamına geldi.

Emperyalist merkezlerin dayatması doğrultusunda neoliberal saldırıyı başlatan 24 Ocak 1980 kararları, 12 Eylül

rejimiyle kalıcılaştırıldı. İMF ve Dünya Bankası ekonominin bütün komuta kademelerini ele geçirdi. Özelleştirmelerin altyapısı oluşturuldu, sendikasılaştırmanın ve taşeronlaştırmanın yolu açıldı. İşçi sınıfının, şehir ve köy emekçilerinin kazanılmış sosyal ve ekonomik hakları budandı. Temel hak ve özgürlükler yok edildi. Şovenizm, gericilik ve militarizm toplumu esir aldı. Kürt savaşı, olağanüstü hâl, yargısız infazlar, grev yasakları, laikliğin ve kadın haklarının altının oyulması, üniversitelerin YÖK eliyle kapitalizmi ve devlet baskısını hiç sorgulamayan tektip yurttaş yetiştiren kurumlara dönüştürülmesi, medyanın kapitalist dönüşümü, ortaçağ zihniyetiyle vahşi kapitalizmi birleştiren bir sistemi egemen kıldı. Kapitalizmin en hızlı şekilde gelişmesini sağlamak için, Türkiye iş kazalarında dünyanın en önde gelen ülkelerinden birine, bir ölü işçiler cumhuriyetine dönüştürüldü.

Bugünkü Türkiye

Türkiye, kayıtsız şartsız halka ait olması gereken egemenliği gasbetmiş olan TÜSİAD ve MÜSİAD çevresinde toplanmış, emperyalizme bağımlı işbirlikçi-komprador kapitalist oligarşinin gayrimeşru yönetimi altında bulunuyor.

Emperyalizmin taşeronluğunu yapan tekeli oligarşi, emperyalist blokun ortak saldırı örgütü NATO'nun Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya bölgesindeki ileri karakolu görevini üstlenmiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerini ve Türkiye halkını bu uğursuz role sürüklemeye çalışmak affedilmez bir suçtur.

Emperyalizmin özellikle Müslüman halklara karşı savaşında görev alarak ağır insanlık suçlarına ortak olan işbirlikçi-komprador kapitalist oligarşi ile kukla siyasi partiler ve rejimler, Türkiye işçi ve köylülerinin yurtsever ve enternasyonalist geleneklerine ihanet ediyor.

Büyük banka, sanayi, inşaat, ticaret ve tarım kapitalistlerinden oluşan tekeli oligarşi, işçi sınıfını ve emekçileri sömürerek; ülkeyi emperyalist devletlere ve şirketlere peşkeş çekerek; özelleştirme, borsa ve arazi vurgunculuğu; devlet hazinesi soygunculuğu yaparak durmadan zenginleşiyor ve halkın yüzde doksan dokuzunu yoksulluğa, işsizliğe ve yolsuzluğa mahkûm ediyor. Türkiye Avrupa Birliği'yle imzalanan Gümrük Birliği anlaşması, İMF ve Dünya Bankası programları ve DTÖ kurallarıyla sanayisizleştiriliyor. Küçük ve orta çiftçiler çökertiliyor; bankaların ve gıda tekellerinin av sahasına çevrilen tarımda dışa bağımlılık artırılıyor.

Dördüncü Bölüm

Ülkede ve Bölgede Devrimci Sürec

Emperyalizmle bütünleşmiş işbirlikçi-komprador tekeli burjuvazinin diktatörlüğüne son vermek, öncü ve temel gücünü işçi sınıfının oluşturduğu ulusal demokratik devrimi zorunlu kılıyor. Ulusal demokratik devrimin temel ittifakı işçi-köylü ittifakıdır. Şehir ve köy emekçileri, sömürgeleştirilmiş halklar işçi sınıfının en yakın dostlarıdır. Ortadoğu'da emperyalizme karşı Türk, Kürt, Arap, Fars halkları arasında en yakın dayanışma ve dostluk; Ortadoğu, Balkan ve Kafkas halkları arasında en yakın ittifak, ulusal demokratik devrimin başarısı için elverişli bir ortam sağlayacaktır. Nitekim, Türkiye'de gericilik, vurgunculuk ve savaş rejimine karşı Mayıs-Haziran 2013 Büyük Halk Direnişi; Amerikancı-Fethullahçı darbeye karşı Temmuz-Ağustos 2016 Büyük Halk Savunması; Suriye halkının sömürgeci istilaya karşı büyük anayurt savaşı; Mısır halkının emperyalizmin işbirlikçisi Mübarek diktatörlüğünü ve ardından İhvan diktatörlüğünü devirip sosyal adalet, bağımsızlık, demokrasi, laiklik mücadelesini sürdürmesi; Lübnan ve Filistin halklarının siyonist sömürgecilere karşı kapsamlı direnişi bütün bölge halklarının kurtuluşunu ortaklaştırma imkânını çoğaltmıştır. Emperyalizmin Ortadoğu halklarını yeniden sömürgeleştirmeyi amaçlayan kapsamlı ve çok yönlü saldırısını boşa çıkarmak için bölge halkları Ortadoğu Devrimci Çemberi'ni kurmak zorundadır.

Ulusal demokratik devrim, öncelikle emperyalizme ve emperyalizmin işbirlikçisi tekeli oligarşiye, yabancı sermayenin kompradorluğunu yapan büyük banka, sanayi, inşaat, ticaret ve tarım kapitalistlerine karşı yönelecek köklü ulusal ve demokratik devrimci görevleri yerine getirecektir.

Ulusal demokratik devrim egemenliğin kayıtsız şartsız halka devredilmesini; emperyalizme mali ve ekonomik bağımlılığa son verilmesini; topraksız ve yoksul köylülerin toprak sorunu ile ezilen halkların ulusal eşitlik ve özgürlük sorununun çözülmesini; düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün tanınmasını sağlayacak ve kesintisiz olarak sosyalist devrime yönelerek sömürü ve zulmün her türünü ortadan kaldıracaktır.

Emperyalizme ve işbirlikçi-komprador oligarşiye karşı işçi sınıfının öncülüğünde bütün ulusal ve demokratik güçlerin birleşmesi, ulusal demokratik cephenin oluşması ve yeni iktidar alternatifi olarak ortaya çıkması, ulusal demokratik devrimin başlangıcını oluşturacaktır.

Ulusal demokratik devrimin gerçekleşmesi; işçilerin, şehir ve köy emekçilerinin, kitlelerin bilinçli ve aktif hareketini;

halkın kendi kaderini bizzat kendi eline almasını; üretenlerin yönetmesini ve böylece halk iktidarının, halk egemenliğinin doğrudan doğruya sağlanmasını gerekli kılar. Ulusal demokratik devrim, halkın meşru, yasal ve demokratik bütün haklarını serbestçe kullanması, özgürlüğün ve eşitliğin önündeki bütün engellerin kaldırılması demektir.

Ulusal demokratik devrimin zaferi, ulusal bağımsızlığı sağlayan; cumhuriyeti kuran; laikliği kabul eden; kadın haklarını, çağdaşlığı getiren Türkiye devrimini, işçilerin ve köylülerin, sömürülen ve ezilen bütün emekçilerin köklü çıkarları doğrultusunda mantıksal sonucuna ulaştıracaktır. Mayıs-Haziran 2013 Büyük Halk Direnişi, Temmuz-Ağustos 2016 Büyük Halk Savunması ortaya koydukları hedefler ve mücadele azmiyle, bu yolda güçlü adımlar olmuştur.

Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin Amacı ve İlkeleri

Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin yakın amacı, ulusal kurtuluş savaşımızın ve cumhuriyetimizin bütün kazanımlarını korumak, emperyalizme, işbirlikçi-komprador kapitalizme ve büyük toprak beyliğine karşı ulusal demokratik devrimi zafere ulaştırmaktır.

Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin uzun dönemli amacı, dünya kapitalist sınıfının ayrılmaz bir parçası olan ve toplumumuzun küçük bir azınlığını oluşturan Türkiye kapitalist sınıfının iktidarına halkın demokratik iradesiyle son vermek; toplumun çok büyük çoğunluğunu oluşturan işçilerin, emekçilerin, bütün halkın öz iktidarı yoluyla kapitalist sömürüyü ortadan kaldırmak; toplumsal eşitlik, üretim araçlarının ortak mülkiyeti ve halkın kendi kendini yönetmesi ilkelerine dayalı sosyalist toplumu kurmaktır.

1920 TKP, emperyalizme, kapitalizme, sömürgecilğe, faşizme, şovenizme, militarizme ve gericiliğe karşı sosyalizmin tam eşitlik, özgürlük ve kardeşlik bayrağını yükseltir.

1920 TKP, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadele eder. Devrimin siyasal ve toplumsal desteğini yaratmak, emekçi halkı devrim programına, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine kazanmak için bütün halk arasında bilimsel sosyalizmi yayar ve örgütlenir.

Ulusal köken ayrımı gözetmeden işçi sınıfının bütün kapitalistlere karşı sınıf temelinde örgütlenmesini benimseyen 1920 TKP, başka ulusları ezen bir ulusun özgür olamayacağına inanır ve ulusların kendi kaderlerini serbestçe belirleme hakkını tanır.

1920 TKP, bütün ulusların, ulusal toplulukların ve dillerin tam eşitliğini sağlamak için çalışır. 1920 TKP, ulusların, kültür gruplarının ve dillerin eşit bir toplum içinde özgürce birlikte yaşamasını savunur ve demokratik ideallere, ülkemizin ve bölgemizin köklü dayanışma geleneklerine uygun böyle bir toplumu gerçek bir zenginlik sayar.

1920 TKP, emperyalizmin ve kapitalizmin böl-yönet politikasına karşı mücadele eder. Enternasyonalizme ve gerçek yurtseverliğe ters düşen şovenist ezen-ulus milliyetçiliğine karşı kararlı olarak mücadele ettiği gibi, ulusal kurtuluşu emperyalistlerden, sömürgecilerden ve kapitalistlerden bekleyen işbirlikçi-komprador milliyetçiliğe karşı ezilen ulusların emekçilerini uyarır ve enternasyonalist birlik politikalarını savunur.

1920 TKP, savaş suçlusu Tony Blair ve danışmanlarının yaydığı “demokratik emperyalizm”, “demokratik sömürgecilik”, “Amerika, Avrupa Birliği ve NATO'nun Üçüncü Dünya halkları için yarattığı tarihsel fırsat” uydurmalarını öldürücü bir hile sayar ve mahkûm eder.

1920 TKP, emperyalizmden kurtulmuş bağımsız, demokratik ve sosyalist Türkiye'nin bütün bölge halklarıyla birleşerek emperyalizme ve kapitalizme karşı eşitlik temelinde bölgesel bir birlik kurması için çalışır.

1920 TKP, emperyalizme, kapitalizme, faşizme, sömürgecilğe, siyonizme, ırkçılığa ve gericiliğe karşı mücadele eden bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklarla dayanışma içinde olur.

1920 TKP, demokratik laiklik ilkesine bağlıdır. Din ve devlet işlerini, din ve eğitim işlerini kesin olarak birbirinden ayırır. İnanç ve inanmama özgürlüğüne tam saygı gösterir. Dinler, mezhepler ve cemaatler arasında hiçbir ayırım gözetmez; hiçbirine ayrıcalık tanımaz.

1920 TKP, emperyalizm ve kapitalizmle bütünleşmiş dinsel cemaatlerin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yaşamı kontrol altına almayı amaçlayan antilaik saldırı ve girişimlerine karşı kesin tutum alır.

1920 TKP, cinsel ayrımcılığın amansız düşmanıdır. Kadınların kurtuluş hareketini destekler; kadınların özel ve kamusal yaşamda siyasal, hukuksal, toplumsal, ekonomik ve kültürel tam eşitliğini sağlayacak koşulların gerçekleşmesi için mücadele eder.

1920 TKP, ulus, etnik köken, ırk, renk, cinsiyet, cinsel yönelim, dil, inanç, felsefi görüş ayrımı gözetmeden bütün insanları eşit sayar.

1920 TKP, parasız, nitelikli, anadilde, demokratik, kamusal eğitim ilkesini savunur. Halk için bilim, halk için eğitim

görüştünü benimser. Eğitim ve öğretimin, bireylerin kendilerini bütün yönleriyle geliştirmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesi için çalışır. Eğitim ve öğretimin amacı, vatan cumhuriyet emek uğrunda toplumu ve dünyayı sorgulayabilecek bağımsız kişiliklerin oluşmasına yardımcı olmak, özgür ve eşit bir toplumun özgür ve eşit bireylerini yetiştirmek için “birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için” ilkesinin gerçekleşmesini sağlamaktır. 1920 TKP, insanları paraya, devlete, şeyhlere ve şeflere tapan köleler hâline getiren kapitalist, baskıcı ve pragmatik eğitim ve öğretim anlayışlarına karşı kararlı olarak mücadele eder. Okullar, öğrencilere yaşam sevinci veren aydınlanma, bilim ve araştırma merkezleri olmalıdır.

1920 TKP, kâr güdüsüyle doğayı tahrip eden kapitalizme, insanların ve canlıların temiz bir çevrede sağlıklı yaşama hakkını inkâr eden salt kalkınmacı ideolojilere karşı mücadele eder. Gıda ve tarım tekellerinin GDO’lu ürünleri dayatma politikasına karşı durur, geleneksel yöntemlerle yapılan küçük ve orta ölçekli tarımı destekler.

1920 TKP, hayvan haklarına saygı gösterir. Gıda, ilaç, giyim ve kozmetik tekellerinin hayvanların yaşama hakkını, sağlığını ve hareket etme özgürlüğünü ortadan kaldıran kıyımına karşı çıkar. Veteriner hekimliği hizmetlerini hayvanların yaşama hakkı ekseninde yeniden örgütlemeyi savunur. Sokak hayvanlarını işkence ve eziyetten korur.

Beşinci Bölüm

Toplumcu Kurtuluş Partisi’nin Uygulama Programı

Toplumcu Kurtuluş Partisi’nin, işçilerin, köylülerin, şehir emekçilerinin, kadınların, gençlerin, aydınların, ezilen halkların, tüm ilerici ve devrimci insanların bilinçli iradesi ve aktif mücadelesiyle gerçekleştireceği ulusal demokratik yeni toplum projesinin ana öğeleri aşağıdadır.

Toplumcu Kurtuluş Partisi, Uygulama Programı’nda yer alan taleplerinin hiçbirini belirsiz bir geleceğe ertelemeyiz. Bununla birlikte, 1920 TKP, bu taleplerin bir kısmının halkın iktidara gelmesinden önce, bir kısmının halkın iktidara gelmesi sürecinde, çoğunun ise, halk iktidarından sonra gerçekleşebileceğinin farkındadır.

1920 TKP, Uygulama Programı’nda yer alan bütün taleplerinin halk tarafından sağlamca benimsenmesi ve mümkün olduğu kadar çabuk uygulanabileceği koşulların yaratılması için sabırla çalışmaya devam eder.

I. Siyasal alanda

1. Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu ulusal birlik hükümetini kurmak, toplumun bütünü temsil eden Kurucu Meclisin yapacağı anayasa ile ulusal demokratik cumhuriyeti ayağa kaldırmak. Emperyalizmin ve işbirlikçi kapitalist oligarşinin tüm toplumun üzerine çöken asalak baskı aygıtını, halkın kendi kendini yönetmesi ilkesine dayalı yeni iktidar organlarıyla değiştirmek.
2. Yeni yönetim aygıtlarının halka hizmet için vatan cumhuriyet emek ruhuyla çalışması amacıyla gerekli önlemleri almak.
3. Merkezî-ve yerel düzeylerde halk meclisleri sistemini benimsemek.
4. Kamu görevlilerinin seçmen iradesini tam yansıtılması için “emredici vekâlet” kuralını benimsemek ve seçmenleri tarafından görev sürelerinin bitiminden önce azledilebilmelerine olanak sağlamak. Üst düzey kamu görevlilerinin maddi ayrıcalıklarına son vermek: En üst düzey kamu görevlisinin maaşı, usta bir işçinin ücretini aşamaz.
5. Yargı dahil bütün kamu görevlerine, merkezî ve yerel bütün iktidar organlarına seçimle gelme ilkesini uygulamak.
6. Subaylar, askerler ve polisler dahil bütün kamu görevlilerine sendika, grev ve toplu sözleşme hakkını tanımak.
7. 18 yaşını bitiren herkese seçme ve seçilme hakkını vermek.
8. Seçimde milletvekili çıkarmak için şart koşulan seçim barajını kaldırmak.
9. Seçime katılmak için şart koşulan örgütlenme barajını, yani illerin en az yarısında oy verme gününden en az altı ay önce örgütlenmiş olmayı öngören ve bir ilde örgütlenmeyi, merkez ilçesi dahil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde örgütlenmiş olmak şeklinde tanımlayan ağır engeli kaldırmak.
10. Temel özgürlükleri sağlamak: Düşünme, inanç, söz, basın-yayın, toplanma, gösteri ve örgütlenme özgürlüklerini; dernek, sendika, toplu sözleşme ve grev hakkını güvenceye kavuşturmak; seyahat ve yerleşme özgürlüğünü, kişi ve konut dokunulmazlığını, haberleşmenin gizliliğini sağlamak. Özgürlüklerini ve haklarını kullandıkları için cezalandırılan, işten atılan akademisyenlerin, emekçilerin, yurttaşların haklarını iade etmek.
11. Gönüllü katılımlarla oluşturulan ve kararları ortaklaşa alınan demokratik dernek, kooperatif, topluluk, birlik, platform vb. kuruluşlara yüklenen vergi, harç ve benzeri yükleri kaldırmak; bu kuruluşlara özellikle kira ve benzeri değişmez giderler için aynı veya mali destek sağlamak.

12. Kürt sorununu eşitlik ve özgürlük temelinde vatanın bütünlüğü çerçevesinde barışçı ve demokratik yöntemlerle çözmek;-emperyalizmin vurucu gücü bölücü terörle mücadele etmek; halkların ve dillerin hukuki ve fiilî eşitliğini sağlayacak önlemleri almak; herkese anadilinde eğitim-öğretim, radyo ve televizyon, basın-yayın ve her türlü siyasal, idari, ekonomik, kültürel, bilimsel ve sanatsal etkinlik hakkını tanımak; boşaltılan köylere serbestçe geri dönüşü sağlamak; 21 Mart Newroz'u bayram-ücretli tatil günü ilan etmek; belirli yörelerde yaşayan halk topluluklarına ait özel günleri o yörelerde bayram-ücretli tatil günü ilan etmek.

13. İnanç ve inanmama özgürlüğüne tam saygı göstermek:

a. Diyanet İşleri Başkanlığını kaldırarak ibadet ve dinî eğitim işlerinin devletin ve genel eğitim kurumlarının dışında her inanç grubunun kendisi tarafından yürütülmesini sağlamak.

b. İmam ve hatip okullarını genel eğitim sisteminin dışına çıkartmak. Zorunlu din derslerini kaldırmak.

c. Egemen din ve mezhep anlayışı dışında kalan bütün din, mezhep ve cemaatlere karşı uygulanan ayrımcılığa son vermek. Tek bir inanca sağlanan ayrıcalıkları kaldırmak. İbadet yerleri arasında ayırım yapmamak. Herkesin cenazesi için istediği şekilde işlem yapabilme ve cenaze töreni düzenleme hakkını tanımak.

d. Din duygularını kullanan sömürücü baronların dünya işlerini denetlemesini ve halkı köleleştirmesini amaçlayan antilaik girişimleri önlemek.

14. Kamu hizmetlerine, özellikle memur ve subay kadrolarına görevli alımında din ve etnik köken ayrımcılığını kaldırmak.

15. İşe eleman alımında yaş sınırlaması uygulamasını iptal etmek, yaşlıların iş bulmada uğradığı ayrımcılığı kaldırmak.

16. İşe eleman alımında askerlik sınırlaması uygulamasını iptal etmek, gençlerin iş bulmada uğradığı ayrımcılığı kaldırmak.

17. İşe eleman alımında kadınların ve cinsel yönelimi farklı bireylerin uğradığı ayrımcılığa son vermek.

18. İşe eleman alımında etnik köken ayırımına izin vermemek.

19. Kamuya personel alımında eleyici sınavları kaldırmak; hakkaniyeti sağlamak.

II. Sosyal ve ekonomik alanda

1. Tüm toplumun eşitlik ve refah içinde yaşaması, maddi ve kültürel düzeyinin her geçen gün yükseltilmesi için:

a. Planlı ulusal karma ekonomiye geçmek. Yabancı sermayeye ve yerli holdinglere ait bankaları, sigorta şirketlerini, stratejik sanayi, ticaret, inşaat ve tarım şirketlerini kamulaştırmak. Daha önce özelleştirilen Tekel İşletmeleri'ni; İGSAŞ, TÜGSAŞ ve diğer gübre fabrikalarını; Erdemir, İsdemir, Karabük ve diğer demir çelik tesislerini; şeker fabrikalarını; elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerini; limanları; SEKA işletmelerini; ETİ işletmelerini; POAŞ'ı; PETKİM'i; TÜPRAŞ'ı; Türk Telekom'u yeniden kamulaştırmak. Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı maden alanlarının özel şirketlere kiralanması uygulamasına son vermek.

b. Hiçbir şirketin tekel oluşturmasına izin vermemek, tröstleşmeyi ve kartelleşmeyi önlemek.

c. Dış ticaret şirketlerini kamulaştırmak.

d. Menkul Kıymetler Borsasını kapatmak. Döviz ticaretini yasaklamak.

e. Büyük toprak beylerinin ve tarım tekellerinin mülkiyetine el koymak; bu toprakları tarım işçilerine, topraksız ve az topraklı köylülere devretmek ve köylülerin üretim kooperatiflerinde birleşmelerini teşvik etmek.

f. Küçük ve orta çiftçileri desteklemek. Küçük ve orta büyüklükte tarım işletmelerinin halkımızın sağlıklı beslenmesinde ve bağımsız bir ekonomi oluşturulmasında oynadığı paha biçilmez rolü göz önüne alarak mazotun, gübrenin ve bütün tarımsal girdilerin fiyatını ucuzlatmak, küçük ve orta çiftçilere çok ucuz kredi sağlamak, ürün fiyatlarını adaletli biçimde belirlemek.

g. Küçük ve orta büyüklükte sanayi, ticaret ve hizmet işletmelerini desteklemek. Küçük ve orta çiftçilerin, esnafın, küçük ve orta işletmelerin banka ve vergi borçlarını iptal etmek.

h. Emeğe dayalı bireysel girişimciliğin önünü açmak.

i. Bütün çalışanların ve emeklilerin banka ve kredi kartı borçlarını silmek.

j. Şehitlerin anısını yüksek tutmak, gazilerin saygınlığını korumak, şehit ve gazi ailelerinin insanca yaşaması için gereken önlemleri almak.

2. Dünya kapitalist-emperyalist sisteminden bağımsız bir ekonomi kurulabilmesi için:

a. IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist mali kuruluşlardan çıkmak.

b. Dünya Ticaret Örgütü'nden çıkmak.

- c. Dış borçları iptal etmek.
- d. Eşit olmayan ikili anlaşmaları geçersiz saymak.
- e. Avrupa Birliği ile ortaklık anlaşmasını iptal etmek, Gümrük Birliği'nden çıkmak.
- f. Uzun, siberuzay dahil bilimsel ve teknolojik araştırma ve gelişme çalışmalarını desteklemek; dışa bağımlılığa son vermek; yerli mucitleri özendirme; insan gücümüze onurlu ve özgür yaşam olanağı sağlayarak beyin göçünü olabildiğince azaltmak.

III. Askerî ve diplomatik alanda

1. Türk Silahlı Kuvvetlerini vatanı savunma ve cumhuriyeti koruma görevini eksiksiz yerine getirebilecek şekilde donatmak.
2. NATO'dan çıkmak. Başta İncirlik olmak üzere NATO ve Amerikan üslerine el koymak.
3. Füze kalkını sisteminden çıkmak, Malatya'da kurulan füze kalkını üssünü derhâl sökmek.
4. Gizli diplomasiye son vermek; halklar arasında barış, dostluk ve dayanışmaya yönelik bir dış politika izlemek.
5. Emperyalist blokun savaş, işgal ve saldırılarına katılma politikasına kesin olarak son vermek.
6. Komşularla kararlı bir barış politikası izlemek. Emperyalizmin Montrö Sözleşmesini delme girişimlerine karşı çıkmak.
7. Kıbrıs'ta her iki halkın eşitliğini ve özgürlüğünü esas alan, adanın emperyalist blok dışında bağımsız ve bağlantısız bir statüye kavuşmasını, emperyalist üslerden arındırılmasını öngören barışçı bir çözümü savunmak.
8. Filistin'in bağımsızlığını ve özgürlüğünü savunmak. İsrail işgaline derhâl son verilmesi için çaba göstermek.
9. Emperyalist komploları reddedip Suriye'yle derhâl barışmak. Suriye'ye yönelik istila savaşına karşı çıkmak. Suriye, Lübnan, Irak ve İran halklarıyla barış ve dostluk içinde yaşamak. El Kaide, IŞİD, -İhvan, PKK/PYD çeteleriyle mücadele etmek.
10. Libya halkının sömürgeci yönetime ve emperyalizme karşı direnişine destek vermek.

IV. Emekçilerin kurtuluşu için

1. Asgari ücreti derhâl insanca yaşamaya yetecek düzeye yükseltmek; herkese iş ve insanca ücret sağlayacak kapsamlı bir kalkınma seferberliği başlatmak.
2. İşyerlerinin yönetimini çalışma kolektifine vermek. İşten atmayı yasaklamak.
3. Mal ve hizmet üretim işletmelerinde, kamu kurumlarında, kamu kurumu niteliği taşıyan kurumlarda, kanunla kurulmuş mesleki kuruluşlarda, bütün kararların, teknolojik olanaklardan da yararlanarak, çalışanlar tarafından, olabildiğince doğrudan, ortaklaşa oluşturulmasını sağlamak.
4. Taşeron, müteahhit, sözleşmeli ve benzeri iş ilişkilerine son vermek; herkese güvenceli, kadrolu, tam zamanlı iş sağlamak.
5. Çalışma saatlerini köklü biçimde kısaltmak. İlk elde haftada 30 saate indirmek.
6. Herkese parasız, ulaşılabilir, nitelikli sağlık ve eğitim-öğretim hizmeti sunmak; sigorta, emeklilik ve tatil olanağını tüm toplum üyelerine yaymak. Bu hedefleri gerçekleştirmek için, bütçede sağlığa ve eğitime ayrılan payı köklü olarak yükseltmek.
7. Kıdem tazminatı hakkını genişleterek korumak.
8. Bütün çalışanlara sendika, grev (dayanışma grevi ve genel grev dahil) ve toplu sözleşme hakkını tanımak. Sendikaların toplu sözleşme yapma yetkisi önündeki işkolu ve işyeri barajlarını kaldırmak. Sendikaları çalışma yaşamının temel örgütü olarak yetkilendirmek ve işyeri yönetimine katmak.
9. Çalışanların hangi sendikaya bağlı olduğunu belirlemek için referandum yöntemini benimsemek.
10. İşçi sağlığı ve güvenliğini çalışma hayatının temel kuralı hâline getirmek, bu konuda yaygın denetim ve eğitim faaliyetleri yürütmek.
11. Köylülerin üretim kooperatifleri ile şehir halkının tüketim kooperatifleri arasında işbirliğini geliştirerek emekçilere ucuz gıda sağlamak.
12. Toplu ulaşım, su, elektrik, ısınma, iletişim gibi temel insani ihtiyaçların parasız karşılanmasını sağlamak.
13. Herkese parasız internet sağlamak.

V. Emeklilere ve Emeklilikte Yaşa Takılan Yurttaşlara (EYT) İnsanca ve Onurlu Bir Yaşam İçin

1. Emekli yurttaşlara hak ettikleri saygıyı göstermek.
2. Anayasanın 'Sendika Kurma Hakkı'nı tanımlayan 51. Maddesi ile 'Toplu Sözleşme Hakkı'nı tanımlayan 53. Maddelerine Uluslararası Sözleşmelerde yer alan "Herkes" ibaresini ekleyerek emeklilerin sendika kurma ve toplu sözleşme hakkını Anayasal güvenceye kavuşturmak. Emekli Sendikaları Statü Kanununu çıkarmak.
3. Tüm emekli maaşlarını "asgari değil, insanca yaşam" ilkesine göre hükümet ve emekli sendikaları arasında yapılacak toplu sözleşme yoluyla belirlemek.
4. En düşük emekli maaşını kesinlikle açık sınırının ve asgari ücretin üzerinde olacak şekilde hesaplamak.
5. Emeklilik yaşını ve prim ödeme gün sayısını düşürmek, aylık bağlama oranını (ABO) yükseltmek.
6. EYT Kanununu çıkarmak, EYT'li yurttaşların gasbedilen emeklilik haklarını tanımak, mağduriyetlerini gidermek.
7. Ağır işlerde çalışanlara yıpranma payı ve erken emeklilik hakkını tanımak.
8. Eski ve yeni emekliler arasındaki maaş farkını gidermek üzere İntibak Kanununu çıkarmak.
9. SSK, Emekli Sandığı ve Bağ- Kur emekli aylıkları arasındaki eşitsizliği gidermek.
10. Tüm emeklilere yılda dört defa birer maaş tutarında ikramiye ödemek.
11. Emeklilerin banka ve kredi kartı borçlarını silmek.
12. Emeklilerin toplu ulaşım, su, elektrik, ısınma, iletişim gibi temel insani ihtiyaçlarının parasız karşılanmasını sağlamak.
13. Hasta emeklilerden muayene, tedavi, ilaç katkı payı adı altında alınan her türlü kesintiyi kaldırmak.
14. Bütün emeklilere tatil olanağı sağlamak.

VI. Toplumun Sağlığı İçin

1. Sağlık Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan ve temel amacı kamu sağlık hizmetlerinin piyasaya açılması, ticarileştirilmesi ve özelleştirilmesi olan tüm kararname ve yasaları kaldırmak.
2. Hastalardan muayene, tedavi, ilaç katkı payı adı altında alınan her türlü kesintiyi kaldırmak.
3. Hasta-sağlık çalışanı ilişkisini maddi bir ilişkiye dönüştüren, hastayı müşteri olarak gören, hasta sağlığından ziyade ne kadar para ve puan kazandırdığına odaklanan performans sistemini kaldırmak.
4. Bölgeler arası hastane, sağlık ocağı ve sağlık emekçisi dağılımındaki eşitsizlikleri gidermek.
5. Özel hastaneleri kamulaştırmak ve "Kamu Özel Ortaklığı" adı altında kamu kaynaklarının sermayenin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına son vermek. Sağlık hizmetinin tek elden, kamu eliyle sunumunu sağlamak.
6. Tüm topluma, sağlık temel insan hakkıdır düşüncesiyle; insan doğmadan önce başlayıp ölümüne kadar devam eden; ulaşılabilir, parasız, nitelikli, eşit, toplumun gereksinimine ve öncelikli sağlık sorunlarına yönelik sağlık hizmeti sunmak amacıyla sağlık örgütlenmesini merkezi planlamaya dayandırmak. Merkezi planlamayla, basamaklı sağlık sistemini tüm ülkede kamu eliyle kurmak.
7. Hastayı ve hastalığı değil, sorumlu olduğu toplumun genel sağlık düzeyinin yükseltilmesini hedefleyen; insanı yaşadığı toplum ve çevre içerisinde ele alıp hastalıkları önleyici sağlık hizmetleri ile ayaktan ve acil sağlık hizmetlerini kapsayan birinci basamak sağlık hizmetini, ülkedeki tüm üretim birimlerinde kurmak. Sağlık hizmetinin planlamasını, işçilerin ve emekçilerin doğrudan katılımıyla gerçekleştirmek.
8. Hasta-para ilişkisini ve sağlığın ticaretini değil, toplum sağlığını sorumluluk olarak gören yeni bir sağlıkçı nesil yetiştirmek amacıyla, sağlık meslek eğitimini yeniden organize etmek.
9. İlaç, aşı ve tıbbi malzemelerin üretimini kamu eliyle sağlamak; bu alandaki mevcut bütün fabrikaları kamulaştırarak dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak.

VII. Kadınların Kurtuluşu İçin

1. Erkek egemenliğine dayalı toplumsal iş bölümü sistemini kaldırmak, kadın-erkek eşitliğini eksiksiz sağlamak.
2. Aileyi toplumsal egemenlik ilişkilerinin yeniden üretildiği bir toplum birimi olmaktan çıkarmak.
3. Kadın emeğinin hem işyerinde, hem ev içinde çifte sömürüsüne son vermek. Kadınları eve hapseden ev işleri, çocuk, yaşlı, hasta bakımı gibi işlerin kamu tarafından üstlenilmesini sağlamak. Mahallelerde yaygın ve parasız yemekhaneler, çamaşırhaneler, ocaklar kurmak, çocuklar için yuva, kreş, gündüz bakım evleri; yaşlılar için bakım evleri açmak.
4. Kadına yönelik şiddete karşı mücadelenin bir aracı olarak yaygın ve kadınların istedikleri kadar kalabilecekleri kadın dayanışma birimleri açmak. Kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz durumlarında kadının beyanı esastır ilkesini

benimsemek.

5. “Töre” ve “namus” bahaneli cinayetler dahil, bütün kadın cinayetlerini durdurmak için her yönlü önlemleri derhâl uygulamak.
6. Çalışan sayısına bağlı olmaksızın, her işverene yanında çalıştırdığı işçi ve emekçilerin çocukları için yuva ve kreş ihtiyaçlarını karşılama zorunluluğu getirmek.
7. Ev kadınlarının isteğe bağlı sigorta ve emeklilik koşullarını iyileştirmek.
8. Çalışan kadınların sosyal güvenlik haklarını geliştirmek, emeklilik yaşını, prim ödeme gün sayısını düşürmek.
9. Boşanan kadınların evlilikte edinilmiş sosyal güvenlik haklarını tıpkı mal rejiminde olduğu gibi eşit olarak paylaşmak. Hiç sigorta girişi olmayan eşi de bu haktan yararlandırmak, sigorta girişi yapmış saymak.
10. Medeni Kanun’da değişiklik yapılarak boşanan kadınların kütükten kütüğe taşınmasına son vermek. Her birey için ayrı kütük oluşturmak. Kadınlara soyadı seçme özgürlüğünü tanımak.
11. Kadınların sanayide gece vardiyasında çalıştırılmasını yasaklamak.
12. Kadınlarda ücretli doğum iznini doğumdan önce on haftaya, doğumdan sonra on haftaya çıkarmak. Doğum borçlanmasını tüm çocuklar için doğumdan önce sigortalı olmak şartı aranmaksızın sağlamak.
13. Kadın bedeni ticaretine, seks köleliğine son vermek. Bunlara maruz bırakılan kadınların uğradıkları her türlü şiddete karşı mücadele etmek; onlara kalıcı ve güvenceli iş imkânı yaratarak özgürleşmelerine yardımcı olmak.
14. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü bayram-ücretli tatil günü kabul etmek.
15. Kadınların toplumsal, siyasal ve kültürel yaşama katılımını teşvik etmek üzere siyasal partiler, dernekler, tiyatrolar, sinemalar dahil kamuya açık bütün kurumlarda çocuk bakım birimleri kurmak ve yetkin görevliler bulundurmak.
16. İstanbul Sözleşmesine dönmek.

VIII. EBT bireylerin insanca yaşaması için

1. Eşcinsel, Biseksüel, Trans EBT bireylere yönelik cinayetleri ve şiddeti durdurmak, ayrımcılığa son vermek. EBT bireylerin medeni haklarını güvence altına almak, sosyal ve ekonomik yaşama eşit haklarla katılımlarını sağlamak. Şiddet, taciz, tecavüz durumlarında EBT bireyin beyanı esastır ilkesini benimsemek.

IX. Çocukların ve gençlerin özgür gelişimi için

1. Çocukları ve gençleri eski kuşakların değerlerini sorgulamadan sürdürecekt uysal araçlar olarak kalıplayan ve sakatlayan gerici-tutucu anlayışları kırmak. Çocuğun ihmal ve istismarını önlemek amacıyla, koruyucu ve destekleyici tedbirlerin çocuğun yüksek yararı ekseninde alınmasını ve uygulanmasını sağlamak.
2. Eğitim-öğretim sistemini tümüyle elden geçirmek.
  - a. Paralı eğitime son vermek; herkese bilimsel, anadilde, nitelikli, kamusal eğitim sağlamak. Öğrencileri ve ailelerini paralel bir özel eğitim sistemine dönüşen dersanelerin sömürüsüne muhtaç bırakmamak.
  - b. Ders müfredatını insanlığın evrensel kültürel kazanımları, vatan sevgisi ve emeğe saygı doğrultusunda değiştirmek; okuma metinlerini, araştırmayı, bilimi, edebiyatı, sanatı çocuklara ve gençlere sevdirecek nitelikli eserlerden seçmek; devrimci ve ilerici yazarlara uygulanan sansürü kaldırmak.
  - c. YÖK’ü kaldırmak; üniversiteleri öğretim üyelerinin öğrencilerin ve üniversite çalışanlarının katılımına dayanan, sermaye sınıfının ticari-ekonomik ve devletin bürokratik müdahalelerinden uzak, özerk yönetimlere kavuşturmak. Üniversitelerde halk için eğitim, halk için bilim ilkesinin uygulanmasını sağlamak. Öğrencilere insanca kalınabilecek yurt sağlamayı kamunun görevi kabul etmek, onları kapitalistlerin ve din tüccarlarının sömürüsüne terk etmemek.
  - d. Kapitalist şirketlerin “vakıf üniversitesi” adı altında çalışan özel üniversitelerini ve özel okulları kamulaştırmak. Özel üniversitelere izin vermemek.
  - e. Kamu üniversitelerinin ve okullarının ticarileştirilmesine son vermek.
  - f. Okul öncesi eğitim kurumlarını, ilköğretim okullarını ve liseleri özgürlükçü, eşitlikçi ve katılımcı öğretim anlayışıyla yeniden yapılandırmak. Yönetimi öğrenci, öğretmen, çalışan ve velilerin katılımıyla özerkleştirmek.
  - g. Üniversite ve liselere giriş sınavlarını kaldırmak.
  - h. İşçi ve köylü çocuklarını meslek eğitimiyle yetinmeye zorlayan eleyici sisteme son vermek; herkese felsefe, teori, edebiyat ve sanat, bilimsel araştırma ve inceleme, beden eğitimi ve spor kapısını açmak.
  - i. Meslek eğitiminde staj sömürüsüne son vermek. Staj yapan öğrenciler için ödenen sigorta primlerini çıraklık sigortası

kapsamından çıkartarak emeklilik için de geçerli saymak.

j. Öğrenim ve katkı kredisi borçlarını silmek.

3. Çocuk ve gençleri sigara, alkol, uyuşturucu gibi zararlı alışkanlıklardan korumak.

4. Başta çocuklar ve gençler olmak üzere tüm bireyler için beden eğitimi ve spor olanağını parasız ve nitelikli olarak sağlamak, kapitalizmin sporu ticarileştirmesine ve halkı manipüle etme aracı olarak kullanılmasına son vermek.

X. Özgür yazılım

Kamunun ekonomik yararı, ülkenin güvenliği ve dışa bağımlılığın azaltılması amacı ile iletişim, bilişim, sanayi, tarım ve benzeri alanlarda özgür yazılım kullanımını zorunlu kılmak. Bu amaç doğrultusunda, eğitim kurumlarında özgür yazılım üretebilecek teknik kadroların hızla ve yaygın biçimde yetiştirilmesini sağlamak.

XI. Engellilerin insanca yaşaması için

1. Engellilere uygulanan baskıcı, dışlayıcı, istismarcı anlayışlara karşı mücadele yürütmek. Engellilerin iş, eğitim, barınma, sağlık, psikolojik destek ihtiyaçlarını kamu tarafından karşılamak. Engellilere uygun işlerin açılmasını sağlamak ve lehte ayrımcılık uygulamak. Kültür, sanat ve spor etkinliklerinden yararlanmalarını sağlamak. Şehir, toplu taşıma ve bina mimarisini, engellilerin ihtiyaçlarını gözetererek yeniden düzenlemek. Engellilerin emekli olma koşullarını iyileştirmek.

2. Engelli kadınların kısırlaştırılmasını öngören ve çocuk sahibi olmalarını engelleyen ayrımcı anlayışa son vermek. Engellilere yönelik istismar, şiddet, taciz ve tecavüz anlayışına karşı köklü bir bilinçlendirme ve mücadele kampanyası başlatmak.

3. Özel bakıma muhtaç tüm bireylerin bakım hizmetini kamu tarafından sağlamak.

XII. Hukuk alanında

1. Ulusal demokratik güçleri hedef alan kumpas davalarını sonuçlarıyla birlikte kaldırmak. Antidemokratik yasaları iptal etmek. Başta Anayasa, Ceza Kanunu, Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, Basın Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, Dernekler Kanunu, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu, İş Kanunu olmak üzere hukuk sistemini ulusal demokratik yeni bir toplum anlayışıyla yeniden düzenlemek. Lokavtı hak olmaktan çıkartmak ve yasaklamak.

2.-Siyasal gerekçelerle tutuklanan ve cezalandırılan herkesi derhâl serbest bırakmak. Keyfi gözaltılara, işkenceye, uzun tutukluluk sürelerine, savunma hakkının kısıtlanmasına son vermek.

3. Seçmen iradesine saygı gereği, seçilmiş milletvekilleri, belediye başkanları ile yerel yönetim organlarına seçilmiş üyelerin tutuklu yargılanmasını yasaklamak.

4. Emperyalizmin kışkırttığı gerici ve bölücü teröre karşı gerekli önlemleri almak.

5. Yargıçların tarafsızlığını ve bağımsızlığını sağlamak. Yargıç, savcı, idare, polis ve jandarma ilişkilerini demokratik toplum kuralları temelinde yeniden oluşturmak ve halkın denetimine açmak. Yargıya erişimde paralı uygulamalara son vermek.

6. Siyasal genel af çıkarmak. Hücre tipi cezaevi sistemini lağvetmek. Suçu önleyecek, cezaevlerini boşaltacak köklü siyasal, hukuki, sosyal, ekonomik ve kültürel dönüşümleri vakit geçirmeden başlatmak.

7. Vicdani red hakkını tanımak.

8. İnsanlık suçu oluşturan ve asla zaman aşımına uğramayan suçlar için soruşturma açmak; sorumlularını ortaya çıkarmak; bu suçlar için devlet adına resmen özür dilemek ve uğranılan kayıpları tazmin etmek; bu suçların bir daha işlenmemesi için gereken önlemleri almak; sıkıyönetim, olağanüstü hâl ve olağan baskı dönemlerinde işten atılan, işkence gören, tutuklanan, mahkûm edilen, öldürülen kişilerin itibarlarını resmen iade etmek ve bütün kayıpları tazmin etmek.

9. Nüfus kâğıtlarının belleğinde ve nüfus kütüklerinde din hanesini iptal etmek.

XIII. Kitle iletişim araçları alanında

1. Yazılı, sözlü ve görsel medya kurumlarını kapitalist grupların ve devlet bürokrasisinin elinde halkı aptallaştırma ve gütmeye silahı olmaktan çıkarmak. Bu kurumları işçi ve emekçi kolektiflerinin yönettiği özerk kamu kurumları hâline getirmek.

2. TRT'yi bütünüyle özerk hâle getirmek ve TRT yönetimini çalışanlarının kolektifine devretmek. Yayıncılık ilkelerini

kamucu bir çerçevede yeniden belirlemek.

3. Hiçbir kişi veya kuruluşun yazılı, sözlü ve görsel yayıncılıkta tekel oluşturmasına izin vermemek. Çok sesliliği, özgür ve bağımsız yayıncılığı teminat altına almak.
4. Yerel yazılı, sözlü ve görsel medyayı desteklemek; muhalif medya üzerindeki her türlü baskıya son vermek.
5. İnternet sansürünü ortadan kaldırmak.

XIV. Ekoloji alanında

1. Bilim, teknoloji ve sanayi süreçlerinin doğal, kültürel, tarihî mirası ve ekosistemi tahrip eden kör gidişini önleyici tedbirleri almak.
2. Nükleer santrallerin, hidroelektrik santrallerinin, termik santrallerin doğaya en az zarar verecek şekilde uygun bileşimini planlamak.
3. İnsanlığın ve bütün canlıların vazgeçilmez ortak varlığı olan suyu ve toprağı ticari mal olmaktan çıkarmak.
4. Dağları, ormanları, ovaları ve dereleri özgür bırakmak. Doğa ve çevre dostu yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek.
5. Erozyona ve çölleşmeye karşı mücadele etmek.
4. Doğal kaynakların çıkarılması ve işletilmesinde ekosisteme zarar verecek yöntemlerden kaçınmak.
5. “Amerikan tarzı yaşam” tüketimciliğinden vazgeçmek.

XV. Şehircilik ve ulaşım alanında

1. Kapitalist şirketlerin egemen siyasi partiler ve bürokrasiyle işbirliği yaparak yarattığı imar rantları, arsa spekülasyonu, çürük yapılaşma sistemine son vermek.
2. Herkese sağlıklı, ucuz, sağlam, ferah barınma olanağı sağlamak, konut seferberliği başlatmak.
3. Deprem, sel, heyelan, yangın gibi doğal afetlere karşı sistemli hazırlık yapmak.
4. Kentsel dönüşüm adı altında emekçilerin şehir merkezlerinden uzaklaştırılmasını durdurmak. Kentsel dönüşümü bu dönüşümden etkilenen halkın iradesiyle ve onların koşullarını iyileştirecek şekilde yapmak.
5. Toplu taşımacılığı geliştirmek.
6. Ulaşımda dışa bağımlılığı pekiştiren otomobil ve ekosistemi mahveden petrol ürünleri kullanımını kışkırtan kara yolları yerine, demir yolları ve deniz yolları ulaşımına ağırlık vermek.

XVI. Göçmenlerin insanca yaşaması için

1. Yurtdışına göç eden işçilerin, mültecilerin ve bütün yurttaşların buldukları ülkelerde o ülke yurttaşlarıyla eşit ekonomik, siyasal, sosyal ve hukuksal haklara sahip olması için gerekli her çabayı göstermeyi devlet politikası yapmak. Uğradıkları ayrımcılığa karşı mücadelelerinde onlara diplomatik destek sağlamak. Oturma izni ve çalışma izni vermeme, sınır dışı edilme tehdidi altında yaşamaya zorlama, çifte vatandaşlık, askerlik, ailelerin birleşmesi hakkını tanımama gibi sorunlarını çözmek. Çocuklarına anadillerinde de demokratik eğitim hakkını sağlamak.
2. Yurtdışından ülkemize göç eden işçilerin, mültecilerin ve bütün yabancı uyruklu insanların ülkemiz yurttaşlarıyla eşit ekonomik, siyasal, sosyal ve hukuksal haklara sahip olması için gerekli her çabayı göstermeyi devlet politikası yapmak. Uğradıkları ayrımcılığa karşı mücadelelerinde onlarla enternasyonal dayanışma içinde olmak. Oturma izni ve çalışma izni vermeme, sınır dışı edilme tehdidi altında yaşamaya zorlama, çocuklarına eğitim hakkı tanımama gibi uygulamaları iptal etmek. Eşit işe eşit ücret almalarını sağlamak. Çocuklarına kendi anadillerinde de demokratik eğitim hakkını vermek. Ailelerin birleşmesi hakkını tanımak. Türkiye'nin doğusundaki ve güneyindeki ülkelere mülteci kabul etmeme politikasını kaldırmak.

XVII. Bilim, Kültür, Sanat ve Spor

1. Herkese bilim, kültür, sanat ve sporla uğraşabilme olanağını sağlamak. Her mahalle ve köyde kütüphane; bilim, matematik ve felsefe merkezi; tiyatro, sinema, müzik, edebiyat dallarını içeren kültür merkezi; gençlik merkezi; park; çocuk parkı; oyun alanı; satranç merkezi; spor sahası; spor salonu kurmak ve parasız olarak halkın hizmetine sunmak.
2. Bilimin ve araştırmanın serbestçe gelişimi için TÜBİTAK'ı, TÜBA'yı, Dil ve Tarih Kurumu'nu özerkleştirmek. Bütçede bu kurumlara ayrılan payı köklü olarak yükseltmek.

3. Devlet Tiyatroları'nı, Devlet Opera ve Balesi'ni, Devlet Senfoni Orkestraları'nı, Şehir Tiyatroları'nı özerkleştirmek.
4. Üstün yetenekli çocuklara uygun eğitimin kamu tarafından üstlenilmesini sağlamak.
5. Sanatçıların emekliliğini kolaylaştırmak; sanatsal etkinliklerin önündeki engelleri kaldırmak.

* * *

Toplumcu Kurtuluş Partisi, Türkiye halkını vatan cumhuriyet emek mücadelesine ve sömürsüz, eşit, özgür ve barış içinde yeni bir dünya kurmaya çağırır.